

Claude Iruretagoiena

• MARITZULI KONPAINIAKO ZUZENDARI ARTISTIKOA •

«Dantza eskola beharrezkoa da lan sakona egiteko»

■ ■ ■ Euskal Dantzarien Biltzarreko irakaslea izateaz gain, Claude Iruretagoienak ehun bat dantzari gazte bildu ditu Maritzuli konpainian. ■ ■ ■ Dantza eskola sortzeko proiektu bat lantzen ari da, dantzari trebeak eta teknikariak formatzeko. ■ ■ ■ Dantza munduko profesionalak bilduko ditu mintzaldi batean etzi Miarritzen.

DUELA hiru urte, *Ixtorio Mixtorio* ikusgarria sortu zuen Claude Iruretagoienak, ehun bat haurrekin, eta mitologia jorratu zuen. Esperientzia horretatik landa, dantza eskola sortzeko proiektua gogoetatzen hasi zen.

■ **Dantza eskola sortzeko proiektua lantzen ari zara. Nondik abiatu da proiektu hori?**

Gogoeta sortu da Maritzuli konpainian izan genuen hausnarketaren ondorioz. Esperientzia biziki aberatsa izan dugu *Ixtorio Mixtorio* ikusgarriarekin. Bi urtez, lan egin dugu 100 bat haurrekin, eta ikasle gazteek frogatu dute gai zirela formakuntza sakonagoa izateko. Are gehiago, horrelako formakuntzaren nahikaria adierazi dute.

Gaur egun, galdera bat pausatzen da: zer bilakatuko da Maritzuli konpania *Ixtorio Mixtorio* ikusgarriaren ondotik? Zer egin dezakegu urrunago joateko? Azken hilabeteotan, hausnarketa bultzatu dugu sail ezberdinetan, hala nola zehazteko zer den dantzari baten egoera Euskal Herrian. Hausnarketaren urrunago eramateko gogoia izan dugu, eta horregatik eztabaida zabala eginen dugu ostiralean Miarritzen.

■ **Haurra eta dantza leloa jorratuko duzue mintzaldian. Zer arazo dago gaur egun dantza tradizionalaren munduan?**

Gaur, talde folklorikoek zabaltzen dituzte dantza tradizionalak. Alabaina, talde gehienentzat dantza aizina bat baizik ez da. Ondorioz, egiturek ahal gutxi dituzte eta ez dute astirik dantza behar litzatekeen bezala lantzeko. Dantzariak ikasten dituzte dantza tradizionalak, noski, eta orotara 4.000 dantzari daude Euskal Dantzarien Biltzarrean Ipar Euskal Herrian, baina ahal gehiago eta denbora gehiagorekin

ANGELA MEJIAS

Egoera orokorraren balantzea

MARITZULI konpainiak biharko antolatu duen mintzaldiak *Haurra eta dantza: dantzari baten geroa Euskal Herrian* leloa jorratuko du. Miarritzeko Koliseo gelan iraganen da, arratseko 17:30etatik 20:00etara.

Antolatzaileek profesional ugari gonbidatu dituzte egoeraren balantzea egiteko. Lehendabizi, Euskal Kultur Erakundeak aurkeztuko du hezkuntza artistikoaren egoera orokorra Ipar Euskal Herrian. Juan Antonio Urbeltzek Argia taldearekin egindako esperientzia zehaztuko du eta Iztuetako Itunari buruzko ikerketak aipatuko ditu. Thierry Malandain, Ballets Biarritz taldeko koreografoak aipatuko ditu eskoletan eman dituen dantza klasisozko formakuntzak eta dantza tradizionalarentzat duen interesa. Nicole Lougarot zuberotarrak landuko ditu formakuntza artistikoaren egoera barnealdean eta Mustraka taldearen sortzearen esperientzia berria. Pantxika Telleria dantza erakasleak aipatuko ditu dantza tradizionala eta dantza klasisozko ikastaroak. Roger Goienetxe EDBko lehendakariak Ipar Euskal Herriko dantzarien federazioa aurkeztuko du, eta Claude Iruretagoienak, berriz, dantza eskolaren proiektua.

urrats handi bat egingo genuke.

■ **Arazo horri buru egiteko, dantza eskola?**

Dantza eskola sortzeko proiektua gogoetatzen hasi gara Pantxika Telleriarekin

batera. Ikastaroak ere zehaztu ditugu, eta hainbat ziklo finkatu. Eskolaren helburu nagusia litzateke dantzaren terminologia bereganatzea eta berreskuratzea. Dantza klasiakoan bezala, badugu

materiala interesgarria, eta lan berezi bat egin behar dugu hiztegia ezagutzeko. Juan Antonio Urbeltzek lan sakona egin du Gipuzkoako dantzen terminologia berreskuratzeke, eta eskola bat sortu zuen bertako dantzak erakusteko. Bizkaian ere terminologia berreskuratzeaz dago. Lan hori egin behar dugu hemen eta dantza eskola beharrezkoa da lan sakona egiteko.

■ **Konkretuki, nola egin zenezake dantzariaren formakuntza sakontzeko?**

Dantza eskolaren eginbehar nagusia dantza tradizionala erakustea litzateke, noski. Era berean, irekidura bat egin nahi genuke beste dantza tradizionalari begira, ikerketa konparatiboak egiteko besteak beste. Dantza klasiakoaren lehen irakaspena ere egin behar genuke, metodoa baliagarria baita

dantzari guztientzat. Azkenean, dantza garaikidearen erakaspina egingo genuke. Formakuntza irekia eta zabala eskaini nahi dugu, dantzari bakoitzak hauta dezan bere hiztegia.

■ **Nolako dantzariak aterako dira eskolatik?**

Eskolari esker, dantzariak formatuko dira, aspaldiko ohiturak zabalduko dituztenak. Bigarren helburua izanen da teknikariak formatzea, dantza erakusteko gaitasuna izanen baitute. Azkenean, hainbat dantzari gaitasuna izan behar dute mintzaira berri bat sortzeko eta errepertorioa zabaltzeko, hots sorkuntzak egiteko.

■ **Eskolan formatutako ikasleak beren txokora itzuliko dira, edo talde baten formatzeko nahikaria baduzu?**

Lehen urratsa dantza eskola sortzea da. Ondotik, nahiz eta publiko txikia hunkitu, luzera begira ahalik eta jende gehiena biltzea da ideia. Horrengatik, erakusleio bat beharko dugu, eta dantza eskolatik abiatuz, interesgarria izanen da dantza konpania sortzea. Dantza eskolaren lana erakus dezake Euskal Herrian, baita Euskal Herrikan kanpo ere, eta tresna paregabea izanen da euskal dantzaren promozioa egiteko. Are gehiago, dantza taldeak motibatzen dituzten interesgarria izanen da.

■ **Erran duzun bezala, dantza talde ugari daude. Nola ikusten dute zure asmoa?**

Formatzaileen behar gorria dute gaur egun. Eskolak egin behar hori beteko luke, baina sei-zazpi urte behar dute eskolaren lehen ondorioak izateko. Anartean, formatzaileek formakuntza sakon bat behar dute. Gure kulturaren zaintzaileak gara eta ez dugu eskubiderik

hutsak egiteko. Are gehiago, oinarri azkarrak funtsezkoak dira sorkuntzak bultzatzeko. Ene aburuz, gogoeta bultzatu beharko da EDB federazioaren baitan eta erdibide bat aurkitu beharko dugu premiazko ahalak hartzeko.

Lutxi Fourcade

MIARRITZE